

**Í komandi parti
verður ein partur
av kommunusøgu**

Per, sum druknaði í 1918

at teir nú skuldu fara. Men Magnus segði, at hann hevði ikki hug til at fara, soleiðis sum líkindini vóru. Men tá kom ein skái, og teir fóru avstað eina løtu seinni.

Men hetta bleiv ein feigdar-dagur. Báturin holvdist í eini meldurhvirlu, og báðir druknaðu.

Sang fyrri deyðanum

Tað var sagt, at Magnus kvøldið fyrri vanlukkuna lá í seingini og sang sangin, sum byrjar soleiðis:

..forberedelse til døden.

Se Dagen hælder og skynder sig bort.

*Min Levetid snart ligger omme
Jeg bliver i Verden kun stakket
og kort*

*thi Døden vil snarligen komme
og tage mig med til Himmerig.*

Hesin sangur hevur 27 vers. Spurningurin er, um Magnus kann hava havt nakra ófrættakenslu á sær.

Í Dimmalætting tann 23. 3. 1918 var hesin tíðindastubbi:

Ulykke

En Baad fra Gøte med to Mand var i Gaar paa Fiskeri. Mændene var ved at ordne Fiskelinen, og den maa paa en eller anden Maade været kommet fast i Baaden, som kæntrede og de to Mænd omkom.

Den ene hed Magnus Heinesen, han var gift og havde tre Børn. Den andens Navn var Peter Olsen, han var ugift, men forsørgede en Søster, som er Krøbling, og en gammel Moder, som i mange Aar har været Sengeliggende.

Sunneva fór at leita

Sunneva, dóttir Magnus, ræddist altíð, tá ið teir fóru í bát. Jacobina mintist, at Sunneva fór út eftir bakkanum henda

Sunneva og Eliesar, sum finga 13 børn í Pershúsi

vanlukkumorgunin. Tá sigur mamma hennara: “Jesus náði tú meg, nú er okkurt.”

So hugdi hon gjøgnum loftsvindeygjað at vita, hvar Sunneva bleiv av. Hon fór út um Fløtugarðin, tað er har á leið, sum grótbrotið er nú. Eisini hevði hon ein kikara í hondini.

Og nú sær Jacobina, at Sunneva blakar seg niður. Tá hugsaði hon, at nú var okkurt ringt á ferð. Tá hevði Sunneva sæð bátin hálvdan. Hon var kanska tann fyrsti, sum varnaðist, at her var hend ein vanlukka. Sunneva fekk ein skelk fyrri lívið, tað er ikki so løgið. Hon ræddist altíð, tá ið hennara fóru í bát.

Tá ið tað blíðkaði, fóru menn at leita og dreggja eftir monnunum. Tað var vist Gamli Hendrik Huusgaard úr Syðrugøtu, sum fann teir báðar.

Líkini blivu tikin upp á land og blivu borin heim í Súnastovu og lögð á stovugólvið. Magnus var tá 56 ára gamal. Per var 42 ár. Teir fóru í somu grøv í kirkjugarðin við gomlu kirkju. Elspa misti tiskil mannin og einasta beiggjan.

Sunneva fekk árið eftir son, sum varð kallaður Magnus Peter eftir teimum báðum. Seinni fekk ein annar sonur navnið Per. Heini kallaði eisini sín elsta son Magnus.

Aðrar vanlukkur í grannalagnum

Eitt av grannahúsunum til Pershús er Glyvrahanusar hús, sum Gøtu Fornminnisfelag eigur. Hetta hús varð rakt av vanlukkuni við Tulip í 1904, tá ið Mia, ættað úr Havn, misti fyrra mannin, Hans Frederik Hansen.

Í 1932 gekk Immanuel burtur, og tá misti Mia sonin, Hans Jacob Havstreym, sum var nývaldur formaður í Føroya Fiskimannafelag.

Olevina sá fyrri sær svørt børn

Systir Per, Olevina, vanlig

kallað Dadda, hevði havt barnalammilsu sum smágenta, og beinini vóru kropnað upp undir hana. Tiskil var hon ikki før fyrri at ganga. Hon ók seg fram við tuflum á hondunum. Tá ið hon fór í kirkju, fekk hon tó lyft seg upp á beinkin at sita. Hon kláraði seg væl hóast sítt brek, og tí kundi hon vera dadda hjá børnunum hjá Sunnivu og Eliesari.

Ein serlig søga er um Daddu, sum Elsa hjá Sunnivu hevur greitt frá í bókini Mítt Etiopia:

Á eldri árum lá Dadda í seingini í 12 ár, til hon doyði í 1945. Tá ið Dadda lá fyrri deyðanum, sigur hon við Elsu, sum tá var heilt ung: “Hvørji eru hasi svørtu børnini, sum standa aftanfyrri teg.” Elsa vendi sær við og sá eingi børn. Dadda var annars so serliga góð við Elsu. Sunneva fortaldi Elsu, at Dadda hevði rópt eftir henni, ta náttina, sum hon doyði.

Tá skilti Elsa, at hetta hevði verið profetiskt og hevði havt við kall hennara sum trúboðari at gera.

Pershús og Etiopia

Tað sum ger Pershús serliga søgulig er sambandið við Etiopia. Elsa var í 1960 nevniliga fyrsti trúboðarin úti í heimi, sum var send úr Føroyum av einum føroyskum miðsionsfelagi, Kirkjuliga Miðsionsfelagið. Her var hon fram til 1992.

Elsa var umframt trúboðari eisini sjúkrasystir og jarðarmóður og framdi stór avrik á øllum hesum økjum.

Í Etiopia kom Elsa at uppliva serliga eina søguliga hending. Nevniliga, at ein kommunistisk stjórn tók ræði í landinum í 1974, og at sama stýrið fall í 1991. Tá var Elsa í rokanum á sjúkrahúsinum, har hon arbeiddi. Sjúkrahúsið var rakt av kúllum frá stríðandi pørtunum.

Sum útlendingur var Elsa sum so friðað, men hon kundi í

Elsa saman við tvíburunum, Jákup og Jóhannes. Teirra børn komu at búgva í sama kamari, har Dadda hevði sær tey fyrri sær, nógv ár áðrenn tey vórðu fødd

fremstu røð eygleiða eitt ræðustýri, har fólk við aðrari hugsan enn tey ráðandi, sum t.d. kristin, finga eina ræðuliga viðferð við drápi og torturi.

Tað er vist ikki nógv skrivað yvirhvur um hesa søgu, tí er frásøgnin hjá Elsu so týðningarmikil, eisini sum ávaring ímóti at lata seg tøla av slíkum kreftum.

Eisini upplivdi Elsa tær stóru hungursneyðirnar í Etiopia í 1970-unum, og hon var saman við trúboðarafeløgum við at at hjálpa teimum svøltandi.

Elsa ræddist ongan, heldur ikki “Etiopiens bøddel”

Elsa bakkaði heldur ikki fyrri teimum ráðandi. Eina ferð kom harðrendi og kristindómsfiggindaliga forsetin, Mengistu Haile Mariam, at vitjan á sjúkrahúsinum, har Elsa arbeiddi. Tá helt onkur, at tey máttu taka burtur tann bíbilska lesnaðin, sum lá frammi. Hann kundi vera sum at vísa hundi brand. Men Elsa segði kortane. Her skuldi ikki dyljast, hvat tey stóðu fyrri. Men tað hendi heldur einki.

Ein serlig søgu er eisini um tvíburarnar, Jóhannes og Jákup, sum Elsa tók til sín, tá ið teir mistu mammu sína. Teir búgva nú í Norðragøtu saman við sínum familjum, og tey eru øll virðismiklir partar av okkara

samfelag. Teirra børn komu tiskil at sova í sama kamari, sum Dadda sá svørtu børnini fyrri sær nógv ár frammanundan.

Eliesar og Sunneva finga 13 børn í Pershúsi

Sunneva og Eliesar giftust inn í Pershús í 1919. Tá búðu Dadda og Anna Sofia, omma Sunnevu, eisini inni har. Tey finga 13 børn í hesum húsum. Tað vóru 26 ár millum elsta og yngsta barnið, so tey hava ikki øll búð inni har í senn, men har hevur verið hjartarúm, so tað forslær. Eisini kann sigast, at øll børnini hava verið úrmælingar hvør á sínum øki.

Í 1945 keypa tey húsini, har dótur teirra, Emma og Óluva, búgva nú uttarlaga í bygðini. Men tá ið tey fluttu, vóru tey sjeið børn umframt foreldrinu í Pershúsi. Her búði eisini Dadda, sum doyði sama ár. Tey vildu ikki flyta, so leingi hon var á lívi.

Siðan tá hava ymisk húski búð í Pershúsi. Men nú hevur ommusonur Elspu, Ingolf, saman við konuni, Sólfríð, keypt hetta húsið hjá forfedrunum. Tey hava gjørt húsini til eitt rættligt minni um eitt gamalt fiskimannaheim. Hesi hús eru enn eitt prýði fyrri ta gomlu bygðina í Norðragøtu.